

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 18.9.2008
KOM(2008) 567 lõplik

KOMISJONI TEATIS

**Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi narkootikumidealase tegevuskava (2009–2012)
kohta**

{SEK(2008) 2455}

{SEK(2008) 2454}

{SEK(2008) 2456}

Sissejuhatus

Narkootikumid on tõsine probleem Euroopa kodanikele ning oluliseks ohuks Euroopa ühiskonna julgeolekule ja tervisele.

Detsembris 2004 kiitis Euroopa Ülemkogu ühehäälselt heaks ELi narkootikumidealase strateegia (2005–2012)¹, mille eesmärk on saavutada kõrgetasemeline kaitse, heaolu ja sotsiaalne ühtekuuluvus, ennetades ja vähendades narkootikumide tarvitamist.

Strateegia vastuvõtmine oli selge märk, et poliitikute mure narkoolukorra pärast kogu Euroopa Liidus ületab liikmesriikidevahelised erinevused lähenemisviisides. Sellega kinnitati, et kõik liikmesriigid järgivad samu põhimõtteid: koostada tuleks selline tasakaalustatud lähenemisviis narkootikumide pakkumise ja nõudluse vähendamiseks, mis tugineks usaldusväärsele teabele probleemi olemuse ja ulatuse kohta, põhiõiguste ja inimväärikuse austamisele ning aina enam koordineeritud ja piiriülesele õiguskaitsealasele tegevusele, milles keskendutakse narkootikumidega kaubitsejatele ja organiseeritud kuritegevusele.

Narkootikumidealase strateegiaga nähakse ette ka kahe järjestikuse nelja-aastase tegevuskava raamistik. Esimeses **tegevuskavas (2005–2008)**² sätestati üle 80 meetme, mis aitavad koordineerida riiklikku sekkumist ebaseaduslike narkootikumide vallas ja mis hõlmavad tervishoidu, õiguskaitset, tolli, kriminaalõigust ja välissuhteid. Kuigi rakendamine on sageli liikmesriikide kohustus, on komisjonil lisaks narkootikumidevastaste õigusaktide (näiteks nõukogu raamotsus 2004/757/JSK ebaseadusliku uimastiäri kohta, mille kohta ta esitab aruande 2009. aasta keskpaigaks) järelevalvele aktiivne roll käimasoleva töö hõlbustamisel ja hindamisel. Arvestades viimase nelja aasta jooksul saadud kogemusi, esitab komisjon nüüd nõukogule heakskiitmiseks teise tegevuskava (2009–2012).

Mida on kehtiva narkootikumidealase tegevuskava raames praeguseks saavutatud?

Kehtivas tegevuskavas on kava lõppeesmärk sätestatud järgmiselt:

"... vähendada märgatavalt uimastitarbimise levikut elanikkonna seas ja kahandada ebaseaduslike uimastite tarbimisest ning nendega kaubitsemisest ühiskonnale ja inimeste tervisele tulenevat kahju".

Lisatud hindamisaruandesse³ on andnud oma panuse komisjon, liikmesriigid, Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA), Europol ja kodanikuühiskonna foorumil esindatud Euroopa valitsusväliste organisatsioonide võrgustikud. See on praegu kõige ulatuslikum hinnang ELi uimastipoliitika rakendamisele ning sellest nähtub, et kehtiva tegevuskava eesmärgid on osaliselt saavutatud:

- Narkootikumide tarvitamine ELis on jäänud kõrgele tasemele. Olemasolevate andmete kohaselt on heroini, kanepi ja sünteetiliste narkootikumide tarvitamine stabiliseerunud või vähenenud, kuid kokaiini tarvitamine on mitmes liikmesriigis suurenenud. ELis narkootikumide tarvitavate (või oma elu jooksul neid tarvitanud) inimeste koguarv on

¹ CORDROGUE 77, 22.11.2004.

² ELT C 168, 8.7.2005.

³ I lisas esitatud komisjoni talituste töödokument.

hinnanguliselt järgmine: 70 miljonit kanepi, vähemalt 12 miljonit kokaiini, 9,5 miljonit *ecstasy* ja 11 miljonit amfetamiini tarvitajat, samas kui teadaolevalt vähemalt pool miljonit inimest saavad selliste narkootikumide nagu herooin asendusravi.⁴

- Kuigi rahuloluks ei ole põhjust, on kanepi, kokaiini ja amfetamiini tarvitamine ELis maailma teiste võrreldavate riikide kohta kättesaadavate andmete kohaselt märkimisväärselt madalam kui näiteks Ameerika Ühendriikides. Sama kehtib ka narkootikumide süstimise kaudu HIV-nakkuse saanud isikute arvu kohta.
- Samuti nähtub hinnangust, et liikmesriikide uimastipoliitika ühtlustub ja et selline riiklik poliitika tugineb aina enam tegevuskavadele.
- Senised tõendid näitavad, et EL saavutab edu vähemalt elanikkonnas ainete laialdase tarvitamise ja kuritarvitamise kui keerulise sotsiaalse nähtuse ohjeldamisel ning et aina enam keskendutakse meetmetele, mille eesmärk on vähendada narkootikumidest tulenevat kahju üksikisikutele ja ühiskonnale. Oluline on märkida, et nimetatud areng on toimunud hoolimata asjaolust, et oopiumi ebaseaduslik tootmine maailmas suurenes vaatlusperioodil järsult ja et EL oli kokaiini enneolematu salakaubaveo sihtmärgiks. Pakkumise järsu kasvu taustal tuleb ELi saavutusi probleemi lahendamisel hinnata veelgi kõrgemalt.
- Rahvusvahelise koostöö vallas on ELi seisukohad narkootikumide alastel rahvusvahelistel foorumitel, näiteks ÜRO narkootikumide komisjonis, senisest paremini koordineeritud. Lisaks on ELi terviklik ja tasakaalustatud lähenemisviis narkootikumidele aina enam eeskujuks teistele riikidele kogu maailmas.

Kehtiv tegevuskava (2005–2008) on ambitsioonikas. Kuigi mitmes valdkonnas on saavutatud edu, on ilmnenu ka nõrkuseid.

Mitmes valdkonnas on veel probleeme poliitika koordineerimisega ning kuigi ELis narkootikumide tarvitamist, tarvitamise ennetamist ja ravi käsitleva teabe kvaliteet on järjekindlalt paranenud, puuduvad andmed mitmete aspektide kohta: pidev puudus usaldusväärsetest andmetest on nii narkootikumide pakkumise kui ka kolmandatele riikidele antava narkootikumidealase abi ulatuse ja selle kaudu saavutatud tulemuste kohta.

Kuidas suurendada kogu ühiskonna jõupingutusi vähendada narkootikumide tarvitamist?

Ilmselt peab EL tegema täiendavaid jõupingutusi, et vähendada narkootikumide tarvitamisest tulenevate sotsiaalsete ja terviseprobleemide mõju. Asjaolu, et miljonid eurooplased on oma elus tarvitanud narkootikume või teevad seda praegu, näitab lõhet avaliku korra ja avaliku käitumise vahel, mida ükski ühiskond ei saa tähelepanuta jätta.

On tõendeid, et üks kõige (kulu-)tõhusam lähenemisviis narkootikumide tarvitamisega toimetulekuks on teha ennetamise, ravi, kahjulike tagajärgede vähendamise ja õiguskaitsega seotud avalike teenuste pakkumisel koostööd vabatahtlike organisatsioonide ja teenusepakkujatega. Teisisõnu on vaja kodanike ja institutsioonide vahelist liitu, mille on loonud kodanikud ja mis toimib nende jaoks.

⁴ EMCDDA aastaaruanne (2007).

On aeg asetada kõnealuse valdkonna poliitika keskmesse Euroopa elanikkond, et kaasata neid senisest enam. Esimese sammuna aitas komisjon 2006. aastal luua Euroopa kodanikuühiskonna uimastifoorumi. Selleks et toetada ELi narkootikumidealase tegevuskava rakendamist, uurib komisjon järgmise tegevuskava kehtivusaja jooksul võimalusi kaasata kõiki, kes soovivad võtta ametliku kohustuse teha oma tasandil ja oma käsutuses olevate vahenditega kõik vajaliku, et vähendada kahjulikke tagajärgi, mida narkootikumid inimestele põhjustavad. Sellega seoses tuleb edasi arendada ideed koostada Euroopa narkootikumidealane allianss. See oleks avalik kohustus, mille võiks võtta iga kodanik või kodanike rühm, et tõsta teadlikkust narkootikumide tarvitamisega kaasnevatest riskidest ja toetada selles valdkonnas parimaid tavasid.

Uus narkootikumidealane tegevuskava (2009-2012)

ELi narkootikumidealases strateegias käsitletakse keerulist nähtust, mille muutmine eeldab pikaajalist lähenemisviisi. Strateegias keskendutakse uimastipoliitika kahele olulisele mõõtmele – *narkootikumide nõudluse ja pakkumise vähendamisele*, millele lisanduvad kolm valdkondadevahelist küsimust (*koordineerimine, rahvusvaheline koostöö ning teave, teadusuuringud ja tulemuste hindamine*).

Strateegia toetamiseks teeb komisjon ettepaneku kiita heaks uus narkootikumidealane tegevuskava (2009–2012), mis tugineb nii olemasolevale raamistikule kui ka viimase nelja aasta jooksul saadud kogemustele. Selles määratakse kindlaks järgmised prioriteedid:

1. Vähendada narkootikumide nõudlust ja tõsta üldist teadlikkust

Tuleb veelgi tõhustada meetmeid, mille eesmärk on vähendada narkootikumide tarvitamist ja sellest tulenevaid tagajärgi. Sealjuures tuleb erilist tähelepanu pöörata haavatavatele elanikkonnarühmadele ja segatarvitamise (ebaseaduslike ja seaduslike ainete (eelkõige alkoholi) koos tarvitamine) ennetamisele.

2. Kaasata Euroopa kodanikke aktiivselt osalema

Komisjon teeb ettepaneku alustada konsultatsioone liikmesriikide ja Euroopa kodanikuühiskonnaga, et leida heakskiit narkootikumidealasele Euroopa alliansile. Selline allianss tähendaks kohustuse võtmist ja selles seataks põhimõtted, millest kodanikud saaksid lähtuda oma vahetus lähikonnas tekkida võivate narkootikumidega seotud küsimuste lahendamisel. See peaks olema kooskõlas riikliku õiguse ja tavadega ning peaks teel turvalisema ja tervema ühiskonna suunas suurendama positiivse eeskujuga ja enesekehtestamise tähtsust.

3. Vähendada narkootikumide pakkumist

Selleks et võidelda narkootikumide tootmise ja narkokaubanduse vastu, tuleb tõhustada ELi tasandi õiguskaitset, kasutades selleks täiel määral Europoli ja teiste ELi struktuuride võimekust ja tuginedes jälitusteabel põhinevale lähenemisviisile. Toetada tuleks piirkondliku julgeoleku platvormide kaudu korraldatavaid operatsioone, mida tuleks senisest enam koordineerida.

4. Parandada rahvusvahelist koostööd

Riikliku ja ühenduse poliitika parem koordineerimine aitab ELi kui ülemaailmse narkootikumidevastase võitluse ja narkootiliste ainete kasvatamisele senisest jätkusuutlikumate lahenduste otsimise pearahastaja tõhusust märkimisväärselt suurendada.

5. Parandada probleemi mõistmist

Teadmisi narkootikumide tarvitamise igast aspektist tuleb suurendada senisest rohkemate ja paremini koordineeritud teadusuuringute ja andmete abil (sealhulgas andmed narkootikumidega seotud kuritegevuse kohta ja selle kohta, kuidas ebaseaduslike narkootikumide pakkumise turg toimib).

Alljärgnev tegevuskava on kavandatud nimetatud prioriteetide rakendamise raamistikuna ja vajaduse korral kasutatakse seda euroopaliku lisaväärtuse andmiseks.

I. KOORDINEERIMINE				
Peamine prioriteet: tõhustada poliitika väljatöötamist ja rakendamist				
Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav osaline	Näitaja
1. Tagada, et tasakaalustatud ja terviklik lähenemisviis, milles võetakse nõuetekohaselt arvesse põhiõiguseid, kajastub nii liikmesriikide poliitikas kui ka ELi lähenemisviisis kolmandate riikide suhtes ja rahvusvahelistel foorumitel	1. Liikmesriigid ja ELi institutsioonid koordineerivad tõhusalt uimastipoliitikat, et täita ELi narkootikumidealase strateegia (2005–2012) ja käesoleva tegevuskava eesmärgid	Pidev	Liikmesriigid komisjon nõukogu	ELi narkootikumidealase strateegia ja tegevuskavade eesmärgid on kaasatud riiklikusse poliitikasse ELi tasandi uimastipoliitika vastab narkootikumidealase strateegia eesmärkidele
2. Tagada tõhus koordineerimine ELi tasandil	2. Nõukogu horisontaalne narkootikumide töörühm võtab oma koordineerimistöö endale ennetava rolli	Pidev	Nõukogu	Nõukogu asjakohased töörühmad ⁵ ja horisontaalne narkootikumide töörühm teavitavad aktiivselt üksteist oma tööst ja kaasavad üksteist sellesse
	3. Komisjon ja nõukogu tagavad uimastipoliitikasse kaasamise sisemiste ja välimiste aspektide sidususe	2011	Komisjon nõukogu	Sidusus uimastipoliitika sisemise ja välimise mõõtme vahel on tagatud
	4. Nõukogu hindab narkoolukorda kord aastas komisjoni iga-aastase eduaruande ning EMCDDA ja Europoli asjakohaste iga-aastaste aruannete alusel	Pidev	Nõukogu komisjon EMCDDA Europol	Nõukogu järeldused
3. Tagada tõhus koordineerimine riiklikul tasandil	5. Eesistujariik kutsub korrapäraselt kokku narkootikumide vastase võitluse riiklike koordineerijate või nendega samaväärsete isikute koosoleku, et edendada koordineerimist	Kaks korda aastas	Eesistujariik liikmesriigid	Tõhus mõju poliitika koordineerimisele

⁵ Nimetatud nõukogu töörühmade hulka kuuluvad politsei- ja tollialased töörühmad, valdkondadevaheline organiseeritud kuritegevuse töörühm, rahvatervise küsimustega tegelev töörühm, välissuhetega tegelevad töörühmad ja majandusküsimuste töörühm.

	konkreetsetes ja kiireloomulistes küsimustes, mis nõuavad meetmete võtmist			
	6. Liikmesriigid hindavad ministeeriumidevahelist koordineeritust narkootikumidealastes küsimustes, et tagada koordineeritud seisukohtade esitamine ELi tasandil ja ELi tegevuskava eesmärkide käsitlemine kõige tõhusamal rakendustasandil	Pidev	Liikmesriigid nõukogu	Liikmesriikide panus horisontaalsesse narkootikumide tööühma ja muudesse tööühmadesse on sidus
4. Tagada kodanikuühiskonna osalemine uimastipoliitikas	7. Komisjon palub Euroopa kodanikuühiskonna uimastifoorumilt vähemalt üks kord aastas tagasisidet uimastipoliitika kohta	Pidev	Komisjon	Foorum kohtub vähemalt üks kord aastas Komisjon esitab tulemused horisontaalsele narkootikumide tööühmale
	8. Liikmesriigid kaasavad kooskõlas riiklike tavadega kodanikuühiskonna uimastipoliitika kõigil asjakohastel tasanditel, tuginedes narkootikumidealasele Euroopa alliansile, mille eesmärk on kaasata kodanikuühiskonda ja avalikku sektorit teadlikkuse tõstmise kampaaniasse narkootikumide tarvitamisega kaasnevate riskide kohta	Pidev	Komisjon liikmesriigid	Kodanikuühiskond osaleb riiklikus dialoogis Kodanikuühiskond on andnud oma panuse Allianss on leidnud laialdast toetust

II. NÕUDLUSE VÄHENDAMINE

Peamine prioriteet: parandada kvaliteeti ja tõhustada meetmeid, mille eesmärk on vähendada narkootikumide tarvitamist ja sellest tulenevaid tagajärgi, eriti haavatavate elanikkonnarühmade hulgas

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav osaline	Näitaja
5. Ennetada narkootikumide tarvitamist ja sellega seotud riske	9. Süstemaatiliselt teha kättesaadavaks tunnustatud üldised ennetusstrateegiad erinevates sihtrühmades (nt koolid, töökohad ja vanglad). Ennetus peaks hõlmama ka segatarvitamist (ebaseaduslike ja seaduslike ainete (eelkõige alkoholi) koos tarvitamist) ning sõiduki juhtimist narkojoobes	Pidev	Liikmesriigid	Tunnustatud programmid ja üldstrateegiad on liikmesriigis senisest kättesaadavamad Narkootikume tarvitavate noorte arv ja nende suhtumine eakaaslaste narkootikumide tarvitamisesse
	10. Rakendada sihtprogramme, et tunnustatud ja innovatiivsete	Pidev	Liikmesriigid	Tunnustatud programmid, milles

	sekkumismeetmete kaudu ennetada või lükata edasi narkootikumide esmakordset tarvitamist			keskendutakse esmatarvitamisele, on liikmesriigis senisest kättesaadavamad Narkootikume tarvitavate noorte arv Esmatarvitaja vanus
6. Suunatud ennetustegevuse kaudu ennetada probleemset narkootikumide, sealhulgas süstitavate narkootikumide tarvitamist	11. Arendada edasi varase avastamise ja sekkumise tehnikaid ning rakendada varase avastamise ja sekkumise abil tunnustatud valikulist ennetust haavatavate elanikkonnarühmade hulgas, kus probleemse narkootikumide tarvitamise väljakujunemise risk on suur	Pidev	Liikmesriigid	Lähteandmed probleemse narkootikumide tarvitamise kohta on kogutud Suundumused probleemses narkootikumide tarvitamises Ennetuslikud sihtprogrammid on liikmesriigis senisest kättesaadavamad ja nende tulemusi on hinnatud
	12. Arendada edasi ja rakendada tunnustatud ennetustööd konkreetsetes kõrge riskiga narkootikumide tarvitajate või segatarvitajate rühmades , kus probleemne narkootikumide tarvitamine võib edasi areneda, pakkudes kõigile kättesaadavat nõustamist, probleemse käitumise juhtimist ja lihtsat sekkumist	Pidev	Liikmesriigid	Lähteandmed probleemse narkootikumide tarvitamise kohta on kogutud Suundumused probleemses narkootikumide tarvitamises Ennetuslikud sihtprogrammid on liikmesriigis senisest kättesaadavamad ja nende tulemusi on hinnatud
7. Tõhustada narkomaaniaravi ja rehabilitatsiooni, parandades teenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja neile juurdepääsu	13. Arendada edasi ja rakendada tõenditel põhinevaid narkomaaniaravi võimalusi, mis hõlmavad mitmeid psühhosotsiaalseid ja farmakoloogilisi lähenemisviise ning mis vastavad narkootikumide tarvitajate vajadustele (sealhulgas asjakohane ravi, mis on kohandatud uutele narkootikumidele või narkootikumide tarvitamisviisidele)	Pidev	Liikmesriigid	Suundumused nõudluses uue ravi järele ja kinnipidamises Mitmekesine ja tõenditel põhinev ravi on liikmesriigis senisest kättesaadavam

	14. Arendada edasi ja rakendada parimatele tavadele tuginevaid rehabilitatsiooni- ja sotsiaalse taasintegreerimise strateegiaid ja teenuseid, millega ennetatakse uuesti tarvitama hakkamist ning vähendatakse sotsiaalset tõrjutust ja häbimärgistamist	Pidev	Liikmesriigid	Rehabilitatsiooni- ja taasintegreerimise programmid on liikmesriigis senisest kättesaadavamad
	15. Edastada võimalikele sihtrühmadele teavet riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil olemasolevate ravi- ja rehabilitatsiooniteenuste kohta	Pidev	Liikmesriigid	Teavitamise strateegiad on liikmesriigis välja töötatud Avalik teenuste register (nt Interneti-portaal) on kättesaadav
8. Parandada narkootikumide nõudluse vähendamisele suunatud tegevuse kvaliteeti ja tõhusust, võttes arvesse narkootikumide tarvitajate konkreetseid vajadusi lähtuvalt nende soost, kultuurilisest taustast, vanusest jne	16. Töötada välja hea tava suunised/kvaliteedistandardid, milles käsitletakse ennetuse, ravi, kahjulike tagajärgede vähendamise ja rehabilitatsiooniga seonduvat sekkumist ja teenuseid, ning rakendada ja vahetada neid	2009-2012	Liikmesriigid komisjon EMCDDA	Vastavad suunised ja/või kvaliteedistandardid on välja töötatud Suuniste ja/või standardite rakendamise tase
	17. Jõuda ELis üksmeelele ennetuse, ravi, kahjulike tagajärgede vähendamise ja rehabilitatsiooniga seonduva sekkumise ja teenuste kvaliteedistandardites ja võrdlusnäitajates, võttes arvesse konkreetsete rühmade vajadusi	2012	Liikmesriigid nõukogu komisjon EMCDDA	Esitatud on ettepanek ELis kooskõlastatud dokumendi vastuvõtmiseks ja võetakse järelmeetmeid
	18. Liikmesriigid korraldavad uuringu konkreetsetele vajadustele vastavate ennetus-, ravi-, kahjulike tagajärgede vähendamise ja rehabilitatsiooniteenuste kättesaadavuse ja tõhususe kohta. Nimetatud uuringu meetodikaraamistiku töötab välja komisjon EMCDDA toetusel	2012	Liikmesriigid nõukogu komisjon EMCDDA	Uuringu lõpuleviinud liikmesriikide arv
9. Tagada vanglas viibivatele narkootikumide tarvitajatele juurdepääs tervishoiule, et ennetada ja vähendada narkootikumide kuritarvitamisega tervisele tekitatavat kahju	19. Töötada vanglas viibivate isikute jaoks välja ennetus-, ravi-, kahjulike tagajärgede vähendamise ja taasintegreerimisteenused, mis on samaväärsed väljaspool vanglat pakutavate teenustega, ning pakkuda neid teenuseid. Erilist tähelepanu pöörata järelravile pärast vanglast vabanemist	Pidev	Liikmesriigid	Rakendatakse uimastipoliitikat, mille raames osutatakse teenuseid vanglas viibivatele narkootikumide tarvitajatele ja tehakse järelvalvet endiste kinni peetavate üle
	20. Meetodikaraamistiku alusel, mille on välja töötanud	Pidev	Liikmesriigid	Narkootikumidega seotud

	komisjon EMCDDA toetusel, kinnitavad liikmesriigid näitajad, mille põhjal saab hinnata narkootikumide tarvitamist, narkootikumidega seotud terviseprobleeme ja narkootikumidega seotud teenuste osutamist vanglas, ning rakendavad neid näitajaid		nõukogu komisjon EMCDDA	terviseprobleemid vanglas on vähenenud
10. Tagada juurdepääs kahjulike tagajärgede vähendamise teenustele, et vähendada HIVi/AIDSi, C-hepatiidi ja narkootikumidega seotud muude vere kaudu levivate nakkushaiguste levikut ning narkootikumidega seotud surmajuhtumite arvu ELis	21. Süstemaatiliselt tagada juurdepääs kahjulike tagajärgede vähendamise teenustele kui narkootikumide nõudluse vähendamise lahutamatu osale, kasutades võimaluse korral selleks tõestatud tõhususega sekkumist, ning parandada selliste teenuste pakkumise ulatust ⁶	Pidev	Liikmesriigid	Komisjoni eduaruanne Narkootikumidega seotud nakkushaiguste levik on vähenenud Narkootikumidega seotud surmajuhtumite arv on vähenenud Kahjulike tagajärgede vähendamise teenuste pakkumise ulatus on paranenud

⁶ Meede tugineb nõukogu soovitusel (2003/488/EÜ) uimastisõltuvusega seotud tervisekahjude ennetamise ja vähendamise kohta.

III. PAKKUMISE VÄHENDAMINE

Peamine prioriteet: tõhustada ELi tasandil narkootikumide valdkonnas õiguskaitset mõõdetaval määral. Selleks et tagada tõhusus, riiklike algatuste vastavus ELi poliitikale, ELi sisene koordineerimine ning mastaabisääst, täidavad Europol, Eurojust ja teised ELi struktuurid täielikult ülesandeid, mille jaoks nad on loodud

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav osaline	Näitaja
11. Tõhustada ELis õiguskaitsealast koostööd, et võidelda narkootikumide tootmise ja narkokaubanduse vastu	22. Keskenduda kõige ohtlikumatele kuritegelikele ühendustele, kasutades selleks täielikult ära jälitusteabel põhinevat Euroopa kriminaaljälituse mudelit ja selle osasid	Pidev	Liikmesriigid Europol Eurojust nõukogu	Liikmesriigi tähelepanu keskpunktis olevate kuritegelike ühenduste arv
	23. Suurendada ühiste uurimisrühmade ja ühiste tollioperatsioonide kaudu valdkondadevaheliste õiguskaitseoperatsioonide arvu, kaasates politsei, tolli ja piirikontrolli ning vajaduse korral Europoli	Pidev	Liikmesriigid Europol Eurojust	Narkootikumidealaste ühiste uurimisrühmade ja ühiste tollioperatsioonide arv on suurenenud Tulemuste hindamise aruanne on koostatud
	24. Parandada Europoli riiklike üksuste poolt Europoli uimastiüksusele esitatava jälitusteabe kvaliteeti, keskendudes organiseeritud kuritegevuse kõrgeimatele tasemetele	Pidev	Liikmesriigid Europol	Saadud andmed ja jälitusteave on ühtsed, asjakohased ja kvaliteetsed
	25. Kasutada täielikult Europoli narkootikumidealaste projektidega seotud COSPOLi ⁷ projekte (heroiin, kokaiin, sünteetilised narkootikumid), sealhulgas analüüsiks koostatud tööfailide alusel tehtavat koordineeritud analüüsi	Pidev	Liikmesriigid nõukogu Europol	Kindlakstehtavad tegevustulemused on paranenud

⁷ Politsei operatiivtegevuse üldine strateegiline planeerimine (*Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police, COSPOL*).

	26. Euroopa Politseikolledž (CEPOL) ⁸ pakub politsei ja tolli vanemametnikele ning kolmandates riikides asuvatele kontaktametnikele riiklike politsei koolitusasutuste kaudu asjakohast täiendõpet	Pidev	Euroopa Politseikolledž liikmesriigid	Õppekava narkootikumidealase õiguskaitse jaoks on välja töötatud Täiendav asjakohane koolitus on lisatud Euroopa Politseikolledži iga-aastasessse tööplaani Koolituskursuste arv Koolitatud ametnike arv
	27. Kasutada liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja vajaduse korral Europol'i vaheliseks teabe- ja jälitusteabe vahetamiseks senisest süstemaatilisemalt kolmandates riikides asuvaid liikmesriikide kontaktametnikke	Pidev	Liikmesriigid Europol	Rahvusvaheline operatiivne õiguskaitsealane koostöö on suurenenud
12. Reageerida kiiresti ja tõhusalt uutele ohtudele (nt uued narkootikumid, uued marsruudid)	28. Vajaduse korral luua piirkondliku julgeoleku platvormid (nagu Merenduse Valdonna Analüüside ja Operatsioonide Keskus – Narkootikumid (MAOC-N), Läänemeremaade koostöörühm (<i>Baltic Sea TF</i>)), et võidelda uute ohtudega koordineeritud operatiivse tegevuse abil. Selline tegevus peab olema kooskõlas ELi tasandil kehtiva õigusliku korra ja töökorraldusega ning tuginema konkreetsetele ohu hinnangutele (vt ka meede 42)	Pidev	Liikmesriigid nõukogu Europol	Õigeaegne operatiivne reageerimine, võttes meetmeid, et ennetavalt toime tulla riskidega ja minimeerida ohte Kriminaalse tegevuse katkestamine (konfiskeerimine, kauplemiskäitumise muutumine) on saagenud
	29. EL keskendub teatud narkootikumide tootmisest / narkokaubandusest kõige enam ohustatud liikmesriikide vahelistele koordineeritud ja ühistele jõupingutustele, tehes selleks vajaduse korral koostööd Europoliga	Pidev	Liikmesriigid Europol nõukogu	Liikmesriikide võetud meetmed on andnud operatiivseid ja strateegilisi tulemusi
13. Vähendada sünteetiliste narkootikumide tootmist ja pakkumist	30. Liikmesriigid jätkavad nimetatud valdkonnas aktiivselt õiguskaitsealast koostööd / ühisoperatsioone ning jagavad jälitusteavet ja parimaid tavaid. Kasutada optimaalselt Europol'i projekti SYNERGY ja sellega seotud COSPOLi	Pidev	Liikmesriigid Europol nõukogu	Algatatud / lõpule viidud ühisprojektide arv on suurenenud EILCSile teatatud

⁸ Euroopa Politseikolledž, nõukogu otsus 2005/681/JSK.

	algatust			tootmiseseadmete demonteerimise juhtumite arv on suurenenud SYNERGY raames koostatud aruannete arv
	31. Luua kogu ELi hõlmav süsteem sünteetiliste narkootikumide omaduste kindlaksmääramiseks kohtuekspertiisi teel, tuginedes sellistest projektidest nagu SYNERGY ja CHAIN saadud kogemustele, Europoli ja komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse struktuurile ja teadmistele ning pidevale liikmesriikide õiguskaitsealasele tegevusele ja nende kogemustele kõnealusel valdkonnas, ning rakendada seda süsteemi	2012	Komisjon Europol liikmesriigid	Süsteem on loodud ja see toimib
14. Vähendada ELis ebaseaduslike narkootikumide, eelkõige sünteetiliste narkootikumide valmistamiseks vajalike keemiliste lähteainete kuritarvitamist ja nendega kauplemist	32. EL, tuginedes kehtivatele õigusaktidele ja koostööle erasektoriga, jääb rahvusvahelisel tasandil ja ÜROs selles küsimuses selgele ja ühisele seisukohale	Pidev	Komisjon nõukogu liikmesriigid	Tõhus koordineerimine nõukogu asjaomaste komiteede kaudu ELi ühised seisukohad rahvusvahelistel foorumitel
	33. Tolliteenistused integreerivad lähteainete kontrolli oma strateegiasse, tõhustades seeläbi piirikontrolli haldamist, ning koordineerivad oma tegevust senisest tihedamalt teiste õiguskaitseasutustega, kes on kaasatud narkootikumidevastastesse operatsioonidesse (vastastikune toetus)	Pidev	Liikmesriigid	Võrreldes 2008. aastaga on lähteainete kontrollis, tuvastamises, konfiskeerimises ja omaduste kindlaksmääramises saavutatud paremaid tulemusi
	34. EL toetab täielikult rahvusvahelist operatiivkoostööd, mille eesmärk on tõkestada narkootikumide lähteainete kuritarvitamist (näiteks Rahvusvahelise Narkootikumide Kontrollinõukogu juhitud projektid PRISM ja COHESION)	Pidev	Komisjon liikmesriigid	Kinnipeetud ja/või konfiskeeritud saadetiste arv on suurenenud
	35. Hinnata narkootikumide lähteainete kontrolli käsitlevaid ELi õigusakte ja nende rakendamist	2010	Komisjon liikmesriigid	Hindamine on lõpule viidud
	36. EL töötab võimaluse korral välja koostöölepingud peamiste tuvastatud lähteriikidega, kust peamised sünteetiliste narkootikumide lähteained pärinevad	Pidev	Komisjon	Lepingud on sõlmitud Narkootikumide lähteainete

				ebaseaduslike saadetiste arv asjaomastest riikidest on vähenenud
15. Vähendada narkootikumide tootmise ja narkokaubandusega seotud organiseeritud kuritegevuse mõju ühiskonnale	37. Hõlbustada ELis narkootikumidega seotud kuritegevusest saadud tulu konfiskeerimist ja sissenõudmist, tugevdades selleks konfiskeerimist ja kriminaaltulu jälitamist käsitlevat poliitikat nii ELi kui ka riiklikul tasandil	2012	Liikmesriigid komisjon nõukogu Euroopa Parlament	Komisjoni teatis on vastu võetud Õigusaktide eelnõud on esitatud ja vastu võetud Hinnangud konfiskeeritud varade kohta
	38. Mitteametliku platvormi loomise kaudu toetada tõhusate kriminaaltulu jälitamise talituste loomist liikmesriikides. Toetada Europoli kuritegelikul viisil hangitud varade büroo uurimisi	Pidev	Komisjon liikmesriigid Europol	Platvorm on loodud ja see toimib tõhusalt Varade jälitamise ja tuvastamisega seotud toetatud uurimiste arv on suurenenud Konfiskeeritud sularaha ja varade väärtus ning konfiskeerimiste arv on suurenenud
IV. RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ				
Peamine prioriteet: tõhustada ELis poliitika senisest parema koordineerimise kaudu ELi narkootikumidealast koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Edendada narkootikumidega seonduvat probleemi käsitleva Euroopa tasakaalustatud lähenemisviisi pidevat levitamist kogu maailmas				
Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav osaline	Näitaja
16. Kaasata ELi uimastipoliitika küsimused süstemaatiliselt suhetesse kolmandate riikide ja piirkondadega, kui see on asjakohane, ning laiemasse arengu- ja julgeolekukavasse, tuginedes kõigi asjaomaste osalejate vahelisele strateegilisele planeerimisele ja koordineerimisele	39. Tuginedes jagatud vastutuse põhimõttele ja võttes nõuetekohaselt arvesse inimõigusi, tagada, et ELi suhted kolmandate riikidega vastavad ELi narkootikumidealase strateegia ja tegevuskavade eesmärkidele	Pidev	Liikmesriigid komisjon	Uimastipoliitika prioriteetid on aina enam kaasatud suhetesse kolmandate riikidega
	40. Tõhustada olemasolevaid narkootikumidealaseid	Pidev	Nõukogu	Koostööalgatused on välja töötatud

	mehhanisme, nagu ELi, Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna koostöö- ja koordineerimismehhanism, ELi ja Andide Ühenduse vaheline eridialoog ja uimastiprobleemide troika, määrates kindlaks konkreetsed koostöövaldkonnad		komisjon	ja rakendatud
	41. Kooskõlas ELi poliitiliste otsuste ja strateegiatega ning liikmesriikide ja EÜ abiprogrammide toel lahendada tootjariikides ja salakaubaveo (uutel) marsruutidel paiknevates riikides narkootikumidega seotud probleeme projektide kaudu, mille eesmärk on vähendada narkootikumide pakkumist ja nõudlust ning tõkestada keemiliste lähteainete kuritarvitamist. Abi seotakse ELi ning kolmandate riikide ja piirkondade vaheliste narkootikumidealaste tegevuskavadega (vt meetmed 46 ja 50)	Pidev	Komisjon liikmesriigid	Uimastipoliitika prioriteetid on kaasatud rahastatavatesse projektidesse Nõudluse ja pakkumise tasakaalustatud vähendamine on kaasatud rahastatavatesse projektidesse Koostoime liikmesriikide ja EÜ rahastamisprogrammide vahel on saavutatud
	42. Tõhustada liikmesriikide ja EÜ rahastamisprogrammide toel (näiteks arengukoostöö rahastamisvahend, piirkonnastrateegia dokumendid, stabiliseerimisvahend ning Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend) piirkondlikku ja piirkondadevahelist koostööd narkootikumide pakkumise ja nõudluse vähendamisel kolmandates riikides	Pidev	Komisjon liikmesriigid	Uued piirkondadevahelise koostöö algatused on väljatöötatud ja rakendatud Koostoime liikmesriikide ja EÜ rahastamisprogrammide vahel on saavutatud Rahastatavate projektide arv ja üldeelarve on suurenenud
	43. Edendada alternatiivseid elatusvahendeid narkootiliste ainete kasvatamise asemele, võttes arvesse inimõigusi, kaasates kohalikke kogukondi ning võttes arvesse nende konkreetseid asjaolusid ja vajadusi	Pidev	Komisjon liikmesriigid	ELi lähenemisviisiga alternatiivse arengu suhtes (dokument 9597/06, CORDROGUE 44, 18.5.2006) kooskõlas olevate projektide arv
	44. Koordineerimise huvides luua järelevalvemehhanism kolmandatele riikidele antud ELi narkootikumidealase abi üle	Iga-aastane	Nõukogu liikmesriigid komisjon	Mehhanism on loodud Ülevaade EÜ ja liikmesriikide narkootikumidealastest projektidest kolmandates riikides

	45. Korraldada uuring EÜ narkootikumidealaste projektide ulatuse ja tulemuste kohta kolmandates riikides	2010	Komisjon	Uuring on korraldatud
	46. Ajakohastada ja rakendada Kesk-Aasia vabariikidele ⁹ ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnale ¹⁰ suunatud ELi narkootikumidealaseid tegevuskavu	Pidev	Liikmesriigid komisjon	Prioriteedid on kindlaks määratud Tegevuskavade rakendamise tase
17. Tugevdada ELi koordineeritust mitmepoolsete suhete kontekstis ning edendada tasakaalustatud ja terviklikku lähenemisviisi	47. Tagada alalise kontaktametniku määramise kaudu parem koordineeritus ja sidusus horisontaalse narkootikumide töörühma ja ÜRO narkootikumide komisjonis osalevate liikmesriikide delegatsioonide vahel	2009	Nõukogu liikmesriigid	Kontaktametnik on ametisse nimetatud Kordineeritus Viini delegatsioonide ja horisontaalse narkootikumide töörühma vahel on tugevnenud
	48. Valmistada ette, kooskõlastada ja võtta vastu ELi ühised seisukohad ja ühisresolutsioonid ÜRO narkootikumide komisjonis	Pidev	Eesistujariik liikmesriigid komisjon	ELi ühisresolutsioonide arv ELi ühised seisukohad, mida teised piirkonnad on toetanud
	49. Esitada ELi seisukoht ÜRO 1998. aasta peassaamblee eriistungil vastuvõetud dokumendi ¹¹ hindamise ja järelmeetmete võtmise kohta ÜRO narkootikumide komisjoni 52. kõrgetasemelisel kohtumisel, kajastades selles ELi uimastipoliitika aluspõhimõtteid	2009	Nõukogu liikmesriigid komisjon	ELi seisukoht on kajastatud ÜRO poliitilises deklaratsioonis
18. Toetada kandidaatriike ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevaid riike	50. Pakkuda nimetatud riikidele ELi narkootikumidealase õigustikuga tutvumiseks vajalikku tehnilist ja muud abi ning aidata neil võtta vajalikke meetmeid, sealhulgas neid, mis on kindlaks määratud Lääne-Balkani riikidega sõlmitud narkootikumidealases tegevuskavas ¹²	Pidev	Liikmesriigid komisjon nõukogu EMCDDA	Riikide tegevus on aina enam kooskõlas ELi õigustikuga Lõpuleviidud projektide arv ja kvaliteet

⁹ 12353/02; CORDROGUE 78, 25.9.2002.

¹⁰ 7163/1/99; CORDROGUE 19, 15.4.1999, Port of Spain'i deklaratsioon, 23.5.2007.

¹¹ ÜRO peassaamblee kahekümneenda eriistungijärgu poliitiline deklaratsioon (resolutsioon S-20/2, lisa).

¹² 5062/2/03, CORDROGUE 3; 3.6.2003.

			Europol	Dialogi ja/või koostööd ELi asjaomaste ametitega on edendatud Tegevuskavade rakendamise tase
19. Parandada koostööd Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikidega	51. Eelkõige alamkomiteede kaudu parandada narkootikumidealast dialoogi Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikidega kahepoolsete või piirkondlike suhete kontekstis	Pidev	Liikmesriigid komisjon	Dialog on andnud tõhusaid tulemusi
	52. Selleks et rakendada Euroopa naabruspoliitika tegevuskavade narkootikumidega seotud jagusid, julgustab komisjon kõnealuseid riike kasutama Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendit	Pidev	Komisjon	Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi raames rakendatavate narkootikumidega seotud projektide arv

V. TEAVE, TEADUSUURINGUD JA TULEMUSTE HINDAMINE

Peamine prioriteet: parandada narkootikumide tarvitamise nähtavuse kõigi aspektide mõistmist, et laiendada riikliku poliitika aluseks olevaid teadmisi ja tõsta kodanike hulgas teadlikkust narkootikumide tarvitamisega kaasnevatest sotsiaalsetest tagajärgedest ja tervisemõjust, ning korraldada teadusuuringuid

Eesmärk	Meede	Ajakava	Vastutav osaline	Näitaja
20. Laiendada teadusuuringute edendamise kaudu narkootikumidealaseid teadmisi	53. Nõukogu ja komisjon määravad kindlaks ELi tulevaste teadusuuringute prioriteetid ebaseaduslike narkootikumide valdkonnas ja mehhanismid, mis on vajalikud, et luua uusi teadmisi, töötada välja uued lähenemisviisid ja tehnoloogiad ning tugevdada ELis teaduskoostööd	2009	Liikmesriigid komisjon EMCDDA	Teadusuuringute prioriteetid on kindlaks määratud Mehhanismid on välja töötatud ja kasutusele võetud
21. Tagada täpse ja poliitikakujundamiseks vajaliku teabe vahetus ebaseaduslike narkootikumide valdkonnas	54. Liikmesriigid jätkavad REITOXi ¹³ riiklikele teabeskustele vajalike vahendite eraldamist. Riiklikud teabeskused annavad oma panuse EMCDDAse kokkulepitud standardite alusel	Pidev	Liikmesriigid	Vahetatakse järelevalveks ja hindamiseks vajalikku teavet Liikmesriikide REITOXi rahastamine ja muud vahendid vastavad vajadustele Riiklikud teabeskused annavad oma panuse vastavalt kokkulepitud standarditele
22. Arendada edasi vahendeid, mille abil jälgida narkoolukorda ja sellele reageerimise tõhusust	55. Täiustada ja rakendada EMCDDA viit peamist epidemioloogilist näitajat ning töötada narkootikumide nõudluse vähendamise valdkonnas välja uued näitajad ja meetmed	2012	Liikmesriigid EMCDDA komisjon	Liikmesriigid täidavad peamiste näitajate rakenduskriteeriume senisest paremini Näitajaid ravi nõudluse ja probleemse narkootikumide tarvitamise ¹⁴ kohta on täiustatud

¹³ Narkootikumide ja Narkomaania Euroopa Teabevõrk.

				Näitajad/meetmed rehabilitatsiooni ja taasintegreerimise kohta
	56. Töötada välja näitajad poliitika kujundamiseks vajaliku ebaseaduslike narkootikumide turgu ja õiguskaitset käsitleva teabe kogumiseks ning sellise teabe kogumise strateegia	Pidev	Komisjon EMCDDA Europol nõukogu liikmesriigid	Näitajad on kindlaks määratud Rakendusstrateegia on välja töötatud
	57. Töötada välja analüüsi vahendid, mis võimaldavad uimastipoliitika tõhusust ja mõju paremini hinnata	2010	Komisjon EMCDDA liikmesriigid	Analüüsi vahendid on välja töötatud Narkoolukorda analüüsitakse senisest täpsemalt
	58. Hinnata nõukogu otsuse 2005/387/JSK (uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta) tõhusust	2010	Komisjon nõukogu EMCDDA Europol Euroopa Raviamet	Hinnang on esitatud ja võimalikud järelmeetmed on võetud
	59. Europol hindab kuritegevust käsitlevate andmete ja teabe esitamist liikmesriikide poolt	Kord aastas	Liikmesriigid Europol	Esitatud andmeid on kvalitatiivselt hinnatud
23. Tagada uimastipoliitika pidev hindamine	60. Liikmesriigid hindavad korrapäraselt riiklikku uimastipoliitikat	Pidev	Liikmesriigid	Uimastipoliitika hindamiste arv
	61. Igal aastal esitada nõukogule ja Euroopa Parlamendile eduaruanne tegevuskava rakendamise kohta ning vajaduse korral olukorra jälgimiseks ja hindamiseks kasutatavad vastuvõetud/täiustatud näitajad	Kord aastas	Komisjon EMCDDA	Iga-aastane eduaruanne on esitatud

¹⁴ EMCDDA näitaja tuleb viia kooskõlla probleemset narkootikumide tarvitamist käsitlevate rahvusvaheliste standarditega (DSM-V/ ICD-10).

	ja aruandlusmehhanismid		Europol liikmesriigid	Asjakohased näitajad on kättesaadavad
	62. Tellida ELi narkootikumidealase strateegia (2005–2012) ja ELi narkootikumidealase tegevuskava (2009–2012) rakendamise ja mõju kohta välishindamine, millele järgneb järelemõtlemisaeg ja järeelmeetmete võtmine	2012	Komisjon nõukogu liikmesriigid	Konkreetsete meetmete tulemuslikkuse hinnang Mõju üldisele narkoolukorrale on tuvastatud